

DAVACI VE YÜRÜTMEN N DURDURULMASINI STEYEN : Türk Psikolojik Danı ma ve
Rehberlik Derne i

VEK L : Av. Pelin ÇEL K SAKARYA
UETS adresi vardır.

DAVALI : Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ı

VEK L : Av. Özlem SA LAM
UETS adresi vardır.

STEM N KONUSU :

Yüksekö retim Kurulu tarafından 27/09/2021 tarihli Yüksekö retim Genel Kurul toplantısında görüşülerek kabul edilen; "Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına li kin Usul ve Esaslar"ın 5. maddesinin 2. fıkrasının iptali ve yürütmesinin durdurulması istemidir.

DAVACININ DD ALARI :

Türk Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Derne i'nin e itim fakülteleri bünyesindeki Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Lisans Programı öğrencileri ile mezunları ve bu mesle i icra eden kişilerin hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kuruldu u, 1997 yılında e itim fakülteleri dışındaki fakültelerden mezun olanlara da ö retmen olabilmek için imkânın tanınması ile, e itim fakülteleri dışındaki alanlardan mezun olanları ö retmenlik mesle ini tercih etmeye yöneltti i, bununla birlikte e itim fakültesi mezunu olmayanların, ö retmenlik mesle inin gerektirdi i bilgi becerilerin yani formasyonun nasıl kazandırılacağı konusunda ba layan arayış neticesinde 2010 yılında "Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programı" uygulamasının getirildi i, bu yeni uygulamayla, 2010-2011 e itim ö retim yılından itibaren hangi fakülteden yada bölümden olursa bakılmaksızın gerekli koşulları sa layanlara pedagojik formasyon e itimi verilmeye başlandı ı, 29/06/2020 tarihinde Milli E itim Bakanlığı'nca yeni bir karar alınarak pedagojik formasyon e itiminin de iştirilmek üzere durduruldu u, Milli E itim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Ba kanlı ı'nca 27/08/2021 tarihinde yeni bir karar alınarak pedagojik formasyon e itiminin tekrar getirildi i, ardından 27/09/2021 tarihinde Yüksekö retim Genel Kurulu toplantısında görüşülerek kabul edilen Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına li kin Usul ve Esaslar'ın dava konusu 5. maddesinin 2. fıkrasıyla mevzuata, pedagojik formasyonun amacına, ö retmen ihtiyacı kriterine ve kamu yararına aykırı düzenleme yapıldığı, Milli E itim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu'nun Ö retmenlik Alanları, Atanma ve Ders Okutma Esasları başlıklı 9 sayılı kararında yüze yakın ö retmenlik branşının yer aldığı, bu branşlardan yaklaşık otuzunun ö retmen ihtiyacının e itim fakültelerinden karşılandı ı, kalan branşların ö retmen ihtiyacının ise Pedagojik Formasyon Sertifika Programı ile karşılandı ı, ö retmen ihtiyacının e itim fakültelerinden karşılandı ı branşları da kapsar şekilde pedagojik formasyon uygulamasına iştirlik kazandırıldı ı, bu alanlarda halihazırda ö retmen ihtiyacı olmamasına rağmen, yapılacak işlemlerde soyut muhakeme ve kontrolü güçlü bir şekilde insiyatifin üniversitelere bırakıldı ı, bu durumun "kanunilik" ve "belirlilik" ilkelerine

aykırı oldu u, psikolojik rehberlik ve danışmanlık lisans mezunu olup atanmayı bekleyen 600.000 öğretmen oldu u, diğer taraftan 200.000 öğretmenin de eğitimine devam ettiği, 2021 KPPS'ye 21.000 mezunun başvurdu u bunlardan 804'ünün atandığı, her yıl 5600 yeni mezun verildi i, bu haliyle psikolojik danışma ve rehberlik branşıyla ilgili alan dışı lisans mezunu olup pedagojik formasyon eğitimi ile bu alanda çalışacak personel ihtiyacı bulunmadığı, kendi branş mezunu kişilerin ihtiyacı fazlasıyla karşıladı, ayrıca dava konusu düzenlemeyle bu programlara ilişkin kontenjan ve kriter belirleme yetkisi üniversitelere bırakılırken üniversitelerin bu belirlemeyi yaparken göz önünde bulunduracakları kriterlerin; program açılan alanlar itibarıyla ilgili üniversitenin fiziki imkanları, insan kaynağı, illerdeki okulların kapasiteleri ve bu okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları ekinde düzenlendi i, bu kriterlerin öğretmen ihtiyacını ortaya koymak için elverişli olmadığı, ülke sathındaki öğretmen ihtiyacı gözetilmeksizin açılan bu formasyon programlarının önü alınamayacak bir istihdam sorununu beraberinde getireceği, öğretyandan, eğitim fakültesi dışındaki fakültelerden mezun olup pedagojik formasyon alanlarının öğretmen olarak atanmalarının eğitim kalitesini düşüreceği, herkese aynı eğitim verilerek branş alan öğretmenlerinin yaratılacağı, oysa öğretmenliğin ihtisas mesleği oldu u, üniversitelerin, eğitim fakültesi kontenjanlarının çok üzerinde pedagojik formasyon kontenjanı açıldığının görüldü ü, bu durumun ise atama yapılacak alan yönünden işsizlik oranını artırdığı, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı olan düzenlemenin öncelikle yürütmesinin durdurulması sonrasında iptali gerektiği iddia edilmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI :

Usul yönünden davacı Derneğin dava açma ehliyetinin bulunmadığı, esasa yönelik olarak ise öğretmen adaylarını seçme ve atama yetkisinin Milli Eğitim Bakanlığı'nda oldu u, atamaya esas alanların, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından öğretmenlik yapılacak alanda verilecek dersler ile bu dersleri verebilecek alanlara ilişkin inceleme ve de erlendirmeler yapılarak belirlendi i, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel; yaygın ve örgün eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacakların atamalarına esas alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karışıklı okutacakları derslerin belirlenmesine ilişkin hükümlerin yer aldığı Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Kararı ile belirlendi i, eğitim fakültelerinde ilköğretime ve ortaöğretime öğretmen yetiştiren programlara öğrenci alımının devam ettiği, öğrenci alımı devam eden öğretmenlik programlarına kaynaklık eden diğer alanlarda öğrencilerin hak mahrumiyetine uğramasını engellemek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen ihtiyacı planlaması çerçevesinde Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20/02/2014 tarih ve 9 sayılı Kararında yer alan alanlarda pedagojik formasyon sertifikası eğitiminin verildiği, buna göre 88 farklı öğretmenlik alanının bulundu u, bu alanlarda öğretmen yetiştiren, başta eğitim bilimleri fakülteleri, ilahiyat/ilahî ilimler fakülteleri, spor bilimleri fakülteleri tarafından gerçekleştirildiği, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin kapatılmasından sonra bu alanlarda öğretmen ihtiyacının pedagojik formasyon yoluyla sağlandı, yine Adalet, Ayakkabı ve Saraciyeye Teknolojisi, El Sanatları Teknolojisi, Endüstriyel ve Otomasyon Teknolojileri, Gemi Yapımı, Gıda Teknolojisi, Grafik ve

Fotoğraf, Harita Tapu Kadastro, İnşaat Teknolojisi, Kuyumculuk Teknolojisi, Metal Teknolojisi, Mobilya ve İç Mekan Tasarımı, Raylı Sistemler Teknolojisi gibi bazı alanlarda özetmen yetiştirme görevinin Teknik Eğitim Fakülteleri, Mesleki Eğitim Fakülteleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakülteleri ile Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakülteleri'nde gerçekleştirilmekteyken, bu fakültelerin 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kapatıldığı, bu alanlarda özetmen yetiştirme ihtiyacının "Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı" ile karşılandı, 27/09/2021 tarihli Yükseközetmen Genel Kurul toplantısında, Yükseközetmen Kurulu Başkanlığı tarafından izin verilecek üniversitelerce uygulanacak Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına ilişkin Usul Esaslar'da, üniversitelerin program açabilmesi için bazı koşulların belirlendiği, gerek "Uygulama Özetmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağımlı Eğitim Kurumlarında Yapacakları Özetmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge" gerekse "Yükseközetmen Kurulu Başkanlığı tarafından izin verilecek üniversitelerce uygulanacak Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına İlişkin Çerçeve Usul Esaslar" değerlendirildiğinde, üniversitelerin sınırlı sayıda fakültelerinde Pedagojik Formasyon Eğitimi Programının açılabilmesi ve sınırlı sayıda özetmen kontenjanının belirleneceği, her üniversitenin bu şartları sağlamasının mümkün olmadığı, dolayısıyla davacının iddia ettiği gibi 209 üniversitenin de bu programı açmasının söz konusu olmayacağı, Talim Terbiye Kurulu'nun 9 sayılı Kararı'nda Rehberlik için; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü/ Anabilim Dalı, ve Psikoloji Bölümü'nden mezun olanların atanabildiği, bu alanlar arasında sadece Psikoloji Bölümü mezunlarının Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifikası almaları halinde atanacakları, bu çerçevede Psikoloji Bölümü'nün rehberlik alanına atamaya esas alanları arasından çıkarılması hususunda Talim Terbiye Kurulu'nca bir karar alınması halinde yükseközetmen kurumlarında bu bölüm mezunları için pedagojik formasyon Eğitimi Sertifika Programı açılmasının mümkün olmayacağı, düzenlemenin kamu yararı hizmet gereklerinden kaynaklandığı savunulmaktadır.

DANI TAY TETKİK HÂKİM : Kamer SARIYILDIZ

DÜ ÜNCES : Yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerektiğidü ünlülmektedir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma için verilen süre geçtikten sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın geldiği görülmekle yeniden incelendi, gereği görüldü:

NCELEME VE GEREKÇE :

MADD OLAY :

Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseközetmen Kurulu arasında imzalanan "Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseközetmen Kurulu Arasında Eğitimde Birlik Protokolü" (2021) ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca (MEB) hazırlanan "Özetmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı

E itim-Ö retim Kurumlarında Yapacakları Ö retmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge"ye (2021) dayalı olarak, 27/09/2021 tarihli Yüksekö retim Genel Kurul toplantısında Yüksekö retim Kurulu tarafından izin verilen üniversitelerce uygulanacak Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına İlişkin Çerçeve Usul ve Esaslar görüşülerek uygun görülmüştür.

USUL YÖNÜNDEN :

Davacı Dernek tarafından anılan Usul ve Esasların 5. maddesinin 2 fıkrasının iptali istenilmekte olup; uyu mazlıkta, davacı Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği'nin dava açma ehliyeti çerçevesinde, Derneğin Tüzüğünde yer alan "Derneğin amacı" başlıklı 4. maddesi dikkate alınarak, Rehberlik Alanına yapılacak atamalarda Psikoloji Bölümü mezunları yönünden geçerli olan pedagojik formasyon sertifika programına hasren inceleme yapılmı olup, davalı idarenin usule ilişkin iddiaları uygun görülmemiştir.

LG L MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari lemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari lemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Ö retmenlik" başlıklı 43. maddesinde; "Ö retmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Ö retmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler. Ö retmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretim adaylarının yüksek öğretim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğretim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkan verecek biçimde düzenlenir." hükmü; **"Ö retmenlerin nitelikleri ve seçimi" başlıklı 45. maddesinde** ise; "Ö retmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığıınca tespit olunur. (Değişik 2. fıkra: 16.06.1983 - 2842 S.Kanun/Madde 13) Ö retmenler, öğretim yetitiren yüksekö retim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurtdışı yüksekö retim kurumlarından mezun olanlar arasından, Milli Eğitim Bakanlığıınca seçilirler. Yüksek öğretimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmamış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda, öğretimli atanmaları halinde bu gibilerin adaylık dönemi içinde yetitmeleri için Milli Eğitim Bakanlığıınca gerekli tedbirler alınır. Hangi derece ve türdeki eğitim, öğretim, teftiş ve yönetim görevlerine, hangi seviye ve alanda öğretim görmüş olanların ne gibi şartlarla seçilebilecekleri yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu'nun "Yüksekö retim Kurulunun görevleri" başlıklı 7. maddesinde; yüksekö retim kurumlarının bu Kanunda belirlenen amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda kurulması, geliştirilmesi, eğitim-ö retim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yüksekö retim alanlarının ihtiyaç duyduğu öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurtdışında

yeti tirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak; yüksekö retim kurumları arasında bu Kanunda belirlenen amaç, ilke ve hedefler do rultusunda birle tirici, bütünle tirici, sürekli, ahenkli ve geli tirici i birli i ve koordinasyonu sa lamak; üniversite çalı malarının en verimli düzeyde sürdürülmesi için büyümenin sınırlarını tespit etmek ve yaz ö retimi, gece ö retimi, ikili ö retim gibi tedbirler almak; yüksekö retim kurumlarında ve bu kurumlara giri te imkan ve fırsat e itli i sa layacak önlemleri almak Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ının görevleri arasında sayılmı tır.

20/02/2014 tarih ve 9 sayılı Millî E itim Bakanlığı Talim Ve Terbiye Kurulu Ba kanlı ı Ö retmenlik Alanları, Atama Ve Ders Okutma Esasları'n "Tanımlar" ba lıklı 4. maddesinin (h) bendinde, Ö retmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programının ya da Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programının, pedagojik formasyonu ifade etti i belirtilmi tir.

Anılan Kararın, "**Atamalarda Dikkate Alınacak Hususlar**" ba lıklı 7. maddesinde; "(1) Ö retmen olarak atanacakların gerekli ve yeterli düzeyde genel kültür, özel alan e itimi ve pedagojik formasyon almaları esastır. Bu e itim süreçlerinden birini tamamlamamı ya da yeterli kredi almamı olanların ö retmen olarak ataması yapılmaz. Ancak, ö retmen ihtiyacının kar ılanamadı ı durumlarda, gereken nitelikleri ta ıyan adayların atanmalarından sonra gelmek ko uluyla pedagojik formasyonu olmayanların atamaları da yapılabilir. Bu e kilde atanmaların adaylık dönemi içinde pedagojik formasyon kazanmaları için gerekli önlemler alınır.

(2)Türkçe, Sosyal Bilgiler, İkö retim Matematik, Fen Bilimleri alan ö retmenliklerine kaynak te kil eden programlardan mezun olanlarla, ihtiyacın kar ılanamaması durumunda Türkçe alanına Türk Dili ve Edebiyatı; Sosyal Bilgiler alanına Tarih ve Co rafya; İkö retim Matematik alanına Matematik; Fen Bilimleri alanına Fizik, Kimya ve Biyoloji alan ö retmenliklerine kaynak te kil eden programlardan da mezun olanların ataması yapılabilir.

(3) Herhangi bir ö retmenlik atama alanında alınan pedagojik formasyon e itimi, di er alanlar için de geçerlidir.

(4) Daha önceki Talim ve Terbiye Kurulu kararları kapsamında ö retmenli e atanana, ancak bu Esaslar eki Çizelgede mezun oldukları yüksekö retim programlarına ve alanlarına yer verilmeyen ö retmenlerin yer de i tirme suretiyle atamaları, aynı türdeki e itim kurumlarına yapılır." kuralı yer almaktadır.

Yine, Kararın "**Pedagojik Formasyon E itimi / Programına Alınacaklar**" ba lıklı 12. maddesine göre; Bakanlık ve Yüksekö retim Kurulu (YÖK) i birli i ile düzenlenen Ö retmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programına ya da Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına ek çizelgede yer verilen yüksekö retim programlarının hangilerinden mezun olanların alınaca ı, ö retmen ihtiyacı çerçevesinde Personel Genel Müdürlü ü ile Ö retmen Yeti tirme ve Geli tirme Genel Müdürlü ünün teklifi do rultusunda Kurulca belirlenir.

27/09/2021 tarihli Yüksekö retim Genel Kurul toplantısında Yüksekö retim Kurulu tarafından izin verilen üniversitelerce uygulanacak **Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına li kin Çerçeve Usul Ve Esaslar'ın "Amaç" ba lıklı 1. maddesinde;** "Bu Usul ve Esasların amacı; Talim ve Terbiye Kurulunun (TTK), 20 ubat 2014 tarihli ve 09 sayılı kararının

ekinde yer alan yüksekö retim programlarından mezun olanlarla yurt dı ındaki yüksekö retim kurumlarından mezun olup da adı geçen karar ekindeki programlara denkli i Yüksekö retim Kurulu (YÖK) tarafından onaylanan ve belirlenen artları ta ıyan adaylar için yüksekö retim kurumlarında açılan Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına ili kin Usul ve Esasları düzenlemektir."; "**Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde;** "Bu Usul ve Esaslar, YÖK tarafından izin verilen yüksekö retim kurumlarında Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programının açılmasına ve uygulanmasına ili kin akademik, idari ve mali hususları kapsar."; "**Dayanak" ba lıklı 3. maddesinde;** "Bu Usul ve Esaslar, Milli E itim Bakanlığı ve Yüksekö retim Kurulu arasında imzalanan "Milli E itim Bakanlığı ile Yüksekö retim Kurulu Arasında E itimde Birli i Protokolü" (2021) ve Milli E itim Bakanlığı nca (MEB) hazırlanan "Ö retmen Adaylarının Milli E itim Bakanlığı 'na Ba lı E itim-Ö retim Kurumlarında Yapacakları Ö retmenlik Uygulamasına li kin Yönerge"ye (2021) dayalı olarak hazırlanmı tır."; "**Ba vuru ve Yerle tirme" ba lıklı 5. maddesinde ise;** "Açılan Programlara Ba vuru;

(1) Üniversitelerin kurumsal kapasitesine ba lı olarak ilgili lisans programlarından mezun olan ve senatoca belirlenecek artları ta ıyan adaylar, e itim/e itim bilimleri fakültesi ve e itim bilimleri bölümü olan ve program açma izni verilen üniversitelerde pedagojik formasyon e itimi sertifika programına ba vurabilirler.

(2) Programa ba vuran adaylar, program açılan alanlar itibarıyla ilgili üniversitenin fiziki imkanları, insan kayna ı, ildeki okulların kapasitesi ile bu okullarda görev yapan ö retmenlerin alanları göz önünde bulundurularak üniversite senatolarınca belirlenen kontenjanlar ve kriterler çerçevesinde açılan programlara yerle tirilir.

(3) Bünyesinde e itim/e itim bilimleri fakültesi ve e itim bilimleri bölümü olmayan ve pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılmayan üniversitelerin ilgili lisans programlarından mezun olanlardan üniversite senatosu tarafından belirlenen artları ta ıyanlar, program açılmasına izin verilen üniversitelere ba vurabilirler.

(4) Açık ö retim ve uzaktan ö retim yoluyla sunulan ilgili lisans programlarının mezunlarından pedagojik formasyon e itimi programına katılmak isteyenler, e er program açılmı sa mezun oldukları üniversiteye veya program açılan di er üniversitelere ba vurabilirler.

(5) İgili lisans programlarından mezun olanlar, buldukları ve ya adıkları ilde ya da ba ka bir ilde pedagojik formasyon e itimi programı açılmasına izin verilen üniversitelere ba vurarak üniversite senatoları tarafından belirlenen kontenjanlar ve ba vuru kriterleri dahilinde programlara yerle tirilirler.

(6) Adayın mezun oldu u ana dal lisans programı, program açılan alanlar içinde yer almıyorsa ve pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılan bir lisans programında çift ana daldan mezun olmu sa, çift ana dal yaptı ı alandan da programa ba vurabilir. Adayın mezun oldu u ana dal lisans programı ile çift ana dal yaptı ı lisans programının ikisi de TTK tarafından hazırlanan 20. 02. 2014 tarihli ve 09 no'lu kararının ekinde yer alan lisans programları içinde yer alıyorsa, her iki alandan/programdan birini tercih ederek programa ba vurabilir." hükümleri yer almaktadır.

Yine, **anılan Usul ve Esaslar'ın "Program Açma" başlıklı 6. maddesinde**; pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programlarının, bünyesinde E itim/E itim Bilimleri Fakültesi ve E itim Bilimleri Bölümü bulunan ve Yüksekö retim Kurulu tarafından izin verilen Üniversitelerde açılacağı; ilgili lisans programlarının mezunları için alanlara göre üniversitelerce ayrılacak öğrenci kontenjanlarına, üniversitelerin e itim bilimleri ve öğretim yeti tirme alanındaki öğretim üyelerinin uzmanlık alanları ve yeterliliği ile ildeki okulların kapasitesi dikkate alınarak ilgili üniversite senatoları tarafından karar verileceği; dersleri verecek olan öğretim üyelerinin doktora veya doçentlik unvanının ilgili alandan olması gerektiği; bir üniversitede program açılabilmesi için; e itim Bilimleri Bölümündeki anabilim dallarından E itim Yönetimi, E itim Programları ve Öğretim, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, E itimde Ölçme ve De erlendirme anabilim dallarında toplamda en az beş kadrolu öğretim elemanının olması, açılacak programda, her öğretimlik alanına özgü olan Özel Öğretim Yöntemleri ve Öğretimlik Uygulaması derslerini yürütebilecek sayıda öğretim elemanı ile MEB'den görevlendirilecek öğretmenlerin bulunması gerektiği belirtilmiştir.

HUKUK DE ERLENDİRME:

Yukarıda yer alan hükümlerden anlaşıldığı üzere; üniversiteler bünyesinde açılacak pedagojik formasyon e itimi sertifika programının açılış izni, üniversitelerin artları salamaları halinde Yüksekö retim Kurulu Başkanlığı'nca verilecek olup; gerekli açılış iznini alan üniversitelerin hangi artlarla öğrenci kabul edeceği ve kaç kontenjan ile ilgili programın açılacağı hususlar üniversiteler bünyesinde bulunan senatolarca belirlenecektir.

Bir üniversitede pedagojik formasyon e itimi sertifika programının açılabilmesi için; e itim Bilimleri Bölümündeki anabilim dallarından E itim Yönetimi, E itim Programları ve Öğretim, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, E itimde Ölçme ve De erlendirme anabilim dallarında toplamda en az beş kadrolu öğretim elemanının olması, açılacak programda, her öğretimlik alanına özgü olan Özel Öğretim Yöntemleri ve Öğretimlik Uygulaması derslerini yürütebilecek sayıda öğretim elemanı ile MEB'den görevlendirilecek öğretmenlerin bulunması gerekmektedir.

Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına ilişkin Çerçeve Usul Ve Esaslar'ın 5. maddesi uyarınca, pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılışına izin **verilen** üniversitelerde, program kontenjanı ve programa başvuru koşulları, program açılan alanlar itibarıyla ilgili üniversitenin fiziki imkanları, insan kaynağı, ildeki okulların kapasitesi ile bu okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları göz önünde bulundurularak belirlenecektir.

Yukarıda görüldüğü üzere; Yüksekö retim Kurulu Başkanlığı'nca hazırlanan Usul Esaslarda, program kontenjanı ve programa başvuru artlarına ilişkin olarak çerçeve kriterler belirlenmiştir **olup**; üniversite senatolarınca bu çerçeve kriterler göz önünde bulundurularak de erlendirme yapılmak suretiyle program kontenjanı ve başvuru artları her bir üniversitece belirlenecektir.

Uyu mazlıın çözümüne yönelik olarak, 02/02/2022 tarihli Ara Karar ile, davalı Yüksekö retim Kurulu Başkanlığı'ndan; üniversitelerin pedagojik formasyon açılacak bölümleri ile bu bölümlerde belirlenecek kontenjanlar ile başvuru artlarına yönelik olarak geçmi ten günümüze

devam eden uygulamanın ne oldu unun sorulmasına, bu hususa yönelik olarak son be yıla ait bilgi belgelerin okunaklı onaylı birer örneğinin gönderilmesinin istenilmesine; Yüksekö retim Kurulu Başkanlığı'nca pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılmasına izin verilen üniversitelerde bu programlar için gerekli olan bavyur şartları ile program kontenjanları belirleme yetkisinin üniversitelerin yetkili kurullarına bırakılmasında gözetilen amaç ile hizmet gereklerinin neler oldu unun sorulmasına, bu hususa yönelik gerekli bilgi belgenin istenilmesine, son olarak; uygulama kapsamında üniversitelere bırakılan kontenjan ve bavyur şartları belirleme yetkisinin kullanımına yönelik olarak getirilen; "fiziki imkan, insan kaynağı, ildeki okulların kapasitesi ile bu okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları" kriterlerinin nasıl belirlendiği, bu kriterler belirlenirken hangi parametrelerden yararlanıldığıının sorulmasına, çerçeve kriterlerin belirlenmesine ilişkin her türlü bilgi belgenin istenilmesine karar verilmiştir.

Davalı idarece 15/03/2022 tarihinde kayıtlara giren dilekçe ile ara karara cevap verilmiş olup; anılan cevapta; üniversitelerde "pedagojik formasyon bölümü" adı altında bir bölüm bulunmadığı, böyle bir bölüm olmadığından YÖK'ün buna dönük herhangi bir kontenjan belirleme konusunda görevinin de olmadığı, Yüksekö retim Kurulu Başkanlığı'nın esasen ön lisans ve lisans düzeyinde programlar için kontenjan belirlediği, pedagojik formasyon programlarının üniversiteler bünyesinde açılan kurs niteliğindedir, bu kurslara ilişkin bavyur şartlarının ilgili çerçeve usul esaslar dahilinde üniversiteler tarafından belirlendiği, pedagojik e itim sertifika programlarının, üniversitelerde açılan diğer sertifika programlarından farklı olmadığı, bu program sonunda alınan belgenin MEB tarafından öğretmenlik için bavyurda ön şart olarak kabul edilmesi **nedeniyle** çok ra bet gördüğü, pedagojik formasyon sertifika programlarının, üniversiteler içinde yer alan bölümler bünyesinde de il sürekli e itim merkezlerinde ya da rektörlükler tarafından oluşturulacak bir birim bünyesinde açıldığı, pedagojik formasyon e itimi sertifika programı ile ilgili bavyur ko ulları ve kontenjanlar zaman zaman Kurul tarafından belirlenmiş ise de; YÖK'ün asli görevleri arasında bu kurslara dönük kontenjan ve bavyur ko ulları belirleme yetkisinin bulunmadığı, ancak; ilk defa 2014 yılında YÖK tarafından üniversitelerde açılan bu kurslarda uygulama için asgari standartları belirlemek amacıyla çerçeve usul esasların getirildiği, bu konuda Milli E itim Bakanlığı'nın ihtiyaç ve taleplerinin de dikkate alınarak kontenjan ve bavyur artlarının belirlenmesi hususunun yüksekö retim kurumlarına tavsiye edildiği, geçmişte de bazı üniversitelerin bu kurslara çok fazla aday kaydetmesi nedeniyle sorunların yaşandığı ifade edilmiştir.

1739 sayılı Kanun uyarınca; öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan e itimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli E itim Bakanlığıınca tespit olunacak olup; öğretmenlerin gerekli nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretmen kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksekö renim görmelerinin sağlanması esastır.

Dolayısıyla, öğretmen adaylarının sahip olması gereken bilgi, birikim ve donanımın sağlanması amacıyla yüksekö renim görmelerinin sağlanması ve bu yüksekö renimin belirli bir standart çerçevesinde, bilimsel veriler ışığında, her bir adayın, yeterli ve e it ekilde e itim imkanlarına ulaşması için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu ba lamda; yüksekö retim kurumlarının 2547 sayılı Kanunda belirlenen amaç, hedef ve ilkeler do rultusunda kurulması, geli tirilmesi, e itim-ö retim faaliyetlerinin gerçekte tirilmesi ve yüksekö retim alanlarının ihtiyaç duydu u ö retim elemanlarının yurt içinde ve yurt dı nda yeti tirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak; **yüksekö retim kurumları arasında bu Kanunda belirlenen amaç, ilke ve hedefler do rultusunda birle tirici, bütünle tirici, sürekli, ahenkli ve geli tirici i birli i ve koordinasyonu sa lamak**; üniversite çalı malarının en verimli düzeyde sürdürülmesi için büyümenin sınırlarını tespit etmek ve yaz ö retimi, gece ö retimi, ikili ö retim gibi tedbirler almak; yüksekö retim kurumlarında ve bu kurumlara giri te imkan ve fırsat e itli i sa layacak önlemleri almak Kurul'un görevleri arasındadır.

Uyu mazlıkta; dava konusu düzenleme ile; Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ınca pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açma izni verilen üniversitelerin, ö renci kabulüne yönelik olarak ba vuru artları ve kontenjanları belirleme yetkisi üniversitelere verilmektedir.

Türkiye'deki üniversiteler ile pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılacak bölüm sayıları dikkate alındı ında; düzenleme nedeniyle üniversitelerin birbirinden ba ımsız bir ekilde, kontenjan belirlemesi sonucu do acak olup; bu durum, belli bölümlerde gerekli e itimleri ba arı ile tamamlayarak pedagojik formasyon e itimi sertifikasını almaya hak kazanan aday sayılarında büyük bir artışa ve dolayısıyla o bölümler için ö retmen adayı sayısında yı ılmaya neden olabilece i gibi bazı bölümlerde de Millî E itim Bakanlığı ının ihtiyaç duydu u pedagojik formasyon e itimi sertifikasını almaya hak kazanan yeterli sayıda aday sayısına ula ılmaması sonucu do urabilecektir.

Yine; pedagojik formasyon e itimi sertifika programı açılı ına izin verilen üniversitelerin ba vuru kriterlerini belirleme yetkisinin üniversite senatolarına bırakılması ise; aynı ya da benzer bölümlerde sertifika programına katılmak isteyen adaylar yönünden, e itim hizmetinin sunulması ve bu e itime ula ılma ba lamında fırsat e itli i dengesini ortadan kaldıracak ve /veya bozabilecek sonuçlar ortaya çıkmasına neden olabilecektir.

Nitekim davalı idarece de geçmi te bazı üniversitelerin bu kurslara çok fazla aday kaydetmesi nedeniyle sorunların ya andı ı ifade edilmi tir.

Yukarıda yer alan açıklamalar ında; 20/02/2014 tarih ve 9 sayılı Millî E itim Bakanlı ı Talim ve Terbiye Kurulu Ba kanlı ı Ö retmenlik Alanları, Atama Ve Ders Okutma Esaslarında yer alan atamaya esas alanlar dikkate alınmak suretiyle, ilgili alanlarda ihtiyaç duyulan ö retmen adayı sayıları göz önünde bulundurularak, pedagojik e itim sertifika programı açılacak bölümler itibariyle ülke genelinde açılacak programlar ve bu programlara ayrılacak kontenjan sayısının, Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ı tarafından, Millî E itim Bakanlı ı ile gerekli birle tirici, bütünle tirici, sürekli, ahenkli ve geli tirici i birli i ve koordinasyon sa lanarak, ihtiyaçlar çerçevesinde belirlenmesi gerekti i sonucuna ula ılmı tır.

Bu itibarla; Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ınca pedagojik e itim sertifika programı açılı izni verilen üniversitelerin, bu programlara hangi artlarla ö renci kabul edilece i ve kaç kontenjan ile ilgili programın açılaca ı hususlarında üniversiteler bünyesinde bulunan senatolara yetki veren

Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına li kin Çerçeve Usul Ve Esasların "Ba vuru ve Yerle tirme" ba lıklı 5. maddesinin 2. fıkrasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu durumda; 2577 sayılı Kanun'un 27. maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan ko ulların gerçekte mi oldu u anla ıldı ından, davacı Türk Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Derne i'nin dava açma ehliyeti çerçevesinde, "Rehberlik Alanına" yapılacak atamalarda "Psikoloji Bölümü" mezunları yönünden dava konusu düzenlemenin yürütmesinin durdurulması gerekmektedir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Pedagojik Formasyon E itimi Sertifika Programına li kin Çerçeve Usul Ve Esasların "Ba vuru ve Yerle tirme" ba lıklı 5. maddesinin 2. fıkrasının Psikoloji Bölümü mezunları yönünden **YÜRÜTMES N N DURDURULMASI STEM N N KABULÜNE,**

2. Kararın tebli ini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere,

26/04/2022 tarihinde oybirli i ile karar verildi.

**Ba kan
Yüksel
ÖZTÜRK**

**Üye
Ali hsan
AH N**

**Üye
Tülay
BULGURCU**

**Üye
smail Hakkı
SAYIN**

**Üye
Mustafa Nafiz
ACAR**

HP/K